

TURFROUTE magazine 2012

Terwispeel Gorredijk Lippenhuizen Hemrik Wijnjewoude Donkerbroek Oosterwolde Appelscha Oldeberkoop Mildam Oudehorne Terwispeel

De vaarroute door de Friese Wouden

Stichting De Nije Kompanjons

Colofon

Correspondentieadres (secretariaat):

Vaart ZZ 14
8426 AC Appelscha
Tel. 06-49838154
e-mail: secretariaat.turfroute@hotmail.com

Redactie Turfroute Magazine:

S. Mulder
e-mail: primrose@planet.nl

Internet:

www.turfroute.nl
www.turfroute.de

Fotografie:

Joh. Knevelman, Chris Breider

ISSN nummer: 1574-4159

Ontwerp en vormgeving:

Klare Kijk, Oldeberkoop

Druk:

Drukkerij en Copyshop Lageveen, Gorredijk

Bestuursleden van de Stichting De Nije Kompanjons

J. Have	Gorredijk	tel. 0513-463518	<i>voorzitter</i>
mw. G. van der Kaaij	Appelscha	tel. 06-49838154	<i>secretaris</i>
Joh. Knevelman	Tjalleberd	tel. 0513-521500 06-53779714	<i>penningmeester</i>
S. Mulder	Oldeberkoop	tel. 0516-451121	
S. Bergsma	Donkerbroek	tel. 0516-491206 06-29115993	
S. de Jong	Appelscha	tel. 0516-431316	
L. de Jong	Appelscha	tel. 0516-433455	
F. Stoker	Hemrik	tel. 0516-471323	
J. Dijkstra	Oosterwolde	tel. 06-53157948	

De toekomst

lucht ons tegemoet

voorwaars

Eén van de programma's waar de provincie Fryslân, samen met tal van Friese gemeenten en ondernemers, veel geld in stopt is het Friese Meren-project. Tot en met 2015 investeren wij in totaal ruim 200 miljoen euro om het Friese water aantrekkelijk te maken en te houden voor onze inwoners en alle watersporters.

Het Friese Meren-project is zichtbaar in de hele provincie. Zo zijn we bezig met de vernieuwing van de sluis in Stavoren, maar hebben we ook het aantal aanlegplaatsen in het Lauwersmeer uitgebreid en hebben we ook veel waterwegen uitgebreid. Toegangspoorten als Lemmer, Harlingen, Lauwersoog en de zuidoever van het Tsjûkemar worden de komende tijd verfraaid. Tien watersportkernen (waaronder Heeg, Woudsend, IJlst, Earnewâld en Dokkum) worden opgeknapt.

En ja, ook de Turfroute wordt in 2012 aangepakt. In samenspraak met ondernemers en de gemeenten Opsterland en Ooststellingwerf worden aanleg- en overstapplaatsen opgeknapt. Ook belangrijk is dat de vaardiepte op 1.30 wordt gebracht, zodat we een einde maken aan de huidige praktijk waarin het lastig is om overal per boot te komen.

De Turfroute moet aantrekkelijker worden voor watersporters. De opwaardering van de route zal ertoe leiden dat meer mensen vanaf het water kunnen kennismaken met dit mooie stukje Fryslân. En dat ze ook eens worden verleid om de boot te verlaten en de fiets pakken om te genieten van de cultuur en natuur in de omgeving.

Zo ver is het nu nog niet. Ik daag ondernemers uit om passanten op het water arrangementen aan te bieden om de regio ook eens vanaf de wal te verkennen; om ergens een museum te bekijken, een restaurant te bezoeken en wat is er niet meer te

bedenken. Ik daag wat dat betreft de gehele streek uit om de opwaardering van de Turfroute om te zetten in klinkende munt. Een goede infrastructuur is mooi, maar je spreekt pas echt van rendement als je er ook daadwerkelijk wat mee doet.

Gelukkig ontbreekt het ons niet aan ambassadeurs. De stichting De Nije Kompanjons is daarvan een belangrijke vertegenwoordiger. Aan hen ook de eer dat zij de afgelopen jaren de Turfroute zo vaak op de politieke agenda hebben gekregen. Met resultaat!

Als provincie Fryslân willen we graag de stichting De Nije Kompanjons betrekken bij de verdere realisatie van de plannen; vooral vanwege hun deskundigheid en ervaring met het beheer en onderhoud van de Turfroute.

Nou werken we op de weg al een paar jaar aan de zogeheten Centrale As. Dat is de vierbaansweg die we aanleggen om per auto vlotter van Dokkum en Drachten en omgekeerd te geraken. Dat is goed voor de economie en de leefbaarheid in deze regio, vinden we.

Wanneer we de vaarverbinding Turfroute-Polderhoofdkanaal-Lits Lauwersmeer oppakken, hebben we ook een Centrale As op het water. Watersporters kunnen dan vanaf het Wad het Lauwersmeer in en zo afdalen naar Drenthe, Overijssel en Duitsland. Ook dat is goed voor de economie en de leefbaarheid.

Zo ver is het nu nog niet. Maar het is wel een wenkend perspectief, aantrekkelijk voor ons allemaal. De toekomst lacht ons tegemoet!

Jannewietske de Vries
gedeputeerde provincie Fryslân

Leefregels

De Turfroute geeft alle opvarenden veel vrijheid en rust. Houdt u daar rekening mee vooral tegenover uw medebezoekers en andere belanghebbenden. Houdt u uw huisdieren aan de lijn en voorkom overlast als gevolg door lawaai.

Over het algemeen kunt u langere tijd ergens met uw boot blijven liggen, tenzij op die plaats is aangegeven dat dit voor beperkte tijd kan. Bij de aanlegplaatsen in Appelscha, Donkerbroek, Hemrik en Wijnjewoude is langduriger afgemeerd liggen alleen toegestaan, wanneer de boot 's-avonds en 's-nachts is bemand. Onbemand is deze termijn 3 dagen.

Het komt wel eens voor, dat u wat langer moet wachten voor een sluis of brug dan u wel zou willen. Meestal zijn de sluis- en brugwachters alert op uw komst, maar soms worden ook zij opgehouden. Bewaar dan uw geduld; uiteindelijk bent u met vakantie. Mocht u toch vinden dat er geen duidelijke reden is aan te geven waarom de wachttijd langer is, belt u dan een van de bestuursleden van de stichting De Nije Kompanjons of de provincie, 058-2925888.

We doen onze uiterste best uw bezoek aan de Turfroute zo aangenaam mogelijk te maken.

Het bestuur
Stichting De Nije Kompanjons

De weg naar de Turfroute

De zogenaamde “kleine” Turfroute, het meest pittoreske deel van een veel groter vaargebied dat door Turfwinning is ontstaan, is genesteld in de gemeenten Opsterland en Oost- en Weststellingwerf. De dorpen die aan of bij de route liggen zijn een bezoek waard, omdat daar altijd wel wat te beleven valt, of waar interessante zaken als oude gebouwen, musea of markten een bezoek meer dan waard zijn.

Hoe kom ik op deze “kleine” Turfroute?

Niet alleen vanuit de bekende grote watersportgebieden in Friesland, maar ook vanuit de kop van Overijssel en Drenthe, is deze Turfroute gemakkelijk bereikbaar.

Vanuit het noordoosten.

We komen dan uit de provincie Drenthe en wel over de Drentsche Hoofdvaart, uit de richting van de hoofdstad van de provincie: Assen.

De Drentsche Hoofdvaart is een 230 jaar oude scheepvaartverbinding tussen Assen en Meppel, met een lengte van ongeveer 47 kilometer.

Even voorbij het plaatsje Smilde kunnen we rechtsaf, de Witte Wijk in. Na enkele kilometers bevindt zich daar de Damsluis, die een van de drie toegangen naar de Kleine Turfroute vormt. We bevinden ons nu op een van de twee hoofdvaarwegen van die Turfroute, de Opsterlandse Comagnonsvaart. Als we die volgen, varen we via Appelscha, Oosterwolde en Donkerbroek naar de mooie plaats Gorredijk.

De vaart vanuit het noordwesten.

Vanuit het noordwesten kom je uit het Friese merengebied. Daar is het in het hoogseizoen een drukte van belang; een gezellige drukte overigens! Wil je dan even rust hebben, dan kun je het beste de Turfroute opzoeken en daar een aantal dagen verblijven. We varen dan ook vanuit plaatsen als Terherne, het Sneekermeer en Akkrum, door het prachtige plaatsje Aldeboarn, via Uilensprong naar de ingang van de kleine Turfroute in Gorredijk.

De vaart vanuit het westen.

Het kanaal de “Tjonger” loopt vanuit het westen direct naar de Turfroute. Eigenlijk vormt de Tjonger (ook wel Kuinre genoemd) onderdeel van deze Turfroute.

Vanuit het noorden, bijvoorbeeld uit de richting Akkrum, komen we dan over het Deel en de Heerenveense vaart, via de bekende plaats Heerenveen en de Engelenvaart op de Tjonger.

Als we die in oostelijke richting opvaren, komen we via het plaatsje Mildam terecht bij de meest westelijke ingang van de Turfroute en dat is bij sluis 2 bij Jubbega.

Een andere goede mogelijkheid om de Tjonger te bereiken is vanuit de kop van Overijssel, dus uit plaatsen als Giethoorn of Zwartsluis, over het merengebied daar, via Steenwijk en Ossenzijl. Door het prachtige natuurpark “De Weerribben” gaan we uiteindelijk ook weer via een stukje Linde en de Helomavaart, bij Kuinre de Tjonger op.

Op de “kleine Turfroute”.

Tja, en dan bevinden we ons op die zogenaamde kleine Turfroute. Het meest karakteristieke deel in Zuidoost Friesland. Ineens is er die rust en die ongerepte natuur.

Varende op deze Turfroute, kom je tot rust en vergeet je de drukte van het dagelijkse leven; het is echt vakantie!!

We wensen u een fijn verblijf op onze mooie Turfroute toe.

De Uutwiek in Oldeberkoop

Oldeberkoop is al een uniek dorp in de gemeente Ooststellingwerf, zo ook de kleine maar comfortabele haven de Uutwiek. U vindt er de rust die u als bezoeker van de Turfroute nodig hebt. Bovendien kunt u in het pittoreske dorpje niet alleen al uw boodschappen doen, er is ook veel te zien. Vanuit de haven of vanuit het dorp kunt u prachtige fietstochten of wandelingen maken. In de haven staan gratis fietsen op u te wachten. De haven zelf biedt plaats aan ruim 20 boten. De sfeer is er gezellig en gemoedelijk. De voorzieningen zijn prima. De ligplaatsen zijn voorzien van verlichting en walstroom. Een walstation voor vuilwater en bilgewater is aanwezig, evenals een vulpunt voor drinkwater. Op het goed onderhouden haventerrein staan picknicktafels. Ook vuilcontainers zijn aanwezig. In het nette sanitairgebouw bevinden zich twee ruime badkamers, drie wc's, een stortplaats voor chemische toiletten, twee aanrechtbladen met spoelbakken, een wasmachine en een wasdroger. Elke badkamer is voorzien van twee wastafels en een douche. Er is warm en koud water. Bij overnachting is douchen gratis. Op de website: www.uutwiek.nl kunt u alle informatie over de haven en het dorp vinden.

Wat u moet weten

als u de Turfroute op wilt varen

De vaarroute staat voor u open vanaf 16 mei tot en met 15 september 2012.

De bruggen en sluisen worden in die periode gratis voor u bediend, behalve een aantal draibruggen die door uzelf moeten worden open- en dichtgedraaid. Hier staan tijdens de schoolvakanties en vrije dagen vaak kinderen die u daarbij graag willen helpen.

De bedieningstijden zijn op maandag tot en met zaterdag van 09.30 - 16.30 uur.

Van 1 juli tot en met 19 augustus vindt ook bediening op zondag plaats.

Entree

Om een deel van de kosten van het onderhoud van de route en van de bediening van sluisen en bruggen te compenseren, wordt een entree geheven van € 16,- per keer dat u een van de ingangssluisen passeert. De ingangssluisen zijn:

- Sluis II bij Jubbega
- De Damsluis voor Appelscha in de Opsterlandse Compagnonsvaart
- De sluis in Gorredijk

U krijgt daar gratis een tas met informatie over de Turfroute en haar omgeving.

Indien u door Sluis I vaart om alleen de passantenhaven van Oldeberkoop te bezoeken, hoeft u geen entree voor de route te betalen. Als u besluit, toch de route verder op te varen, passeert u Sluis II waar u alsnog het entreegeld kunt voldoen.

Midden in dit magazine vindt u een kaart waarop alle sluisen en bruggen van de route zelf en die van de aanvoerkanalen zijn aangegeven.

Opsterlandse Compagnonsvaart

Van Gorredijk naar Sluis III (bij de Tjonger) is het 20 km. met 4 sluisen, 22 beweegbare bruggen en 1 vaste brug (max. hoogte 4m).

Van Sluis III naar de Drentse Hoofdvaart is het 14 km. met 5 sluisen, 12 beweegbare bruggen en 1 vaste brug (max. 3.70 m).

Tjongerkanaal

Van Mildam naar de Opsterlandse Compagnonsvaart bij Sluis III is het 20 km. Met 3 sluisen, 3 beweegbare en 4 vaste bruggen (max. hoogte 3.70 m). De spoorbrug Heerenveen is 3,25 m. hoog.

Toegestane afmetingen en snelheden:

De maximale bootafmetingen waarmee u rekening moet houden zijn:

- Lengte 28 meter
- Breedte 5 meter
- Maximale diepgang: 1,10 meter
- Max. vaarsnelheid: 6 km/uur

Huisdieren

Zorgt u er voor dat anderen geen overlast van uw huisdier(en) ondervinden. Houdt honden altijd aangelijnd op aanlegplaatsen en in havens en ruim uitwerpselen direct op.

Geluid

Bezoekers van de Turfroute zoeken rust. Voorkom dat anderen overlast ondervinden van uw geluidsapparatuur of van andere geluidsbronnen.

Informatie

Wanneer u vragen, opmerkingen of klachten hebt over de bediening van sluisen en bruggen of over de bevaarbaarheid van de kanalen, meldt die dan bij de sluiswachter, de havenmeester van een passantenhaven, of bel met:

- De Provincie Fryslân, tel. 058-2925888
- Een van de bestuursleden van de Nije Kompanjons die voor in dit magazine zijn genoemd

VVV Opsterland

Hoofdstraat 59, Gorredijk, tel. 0513-461875
Open 09.00-12.30 uur en 13.00-17.00 uur,
zaterdag 13.00-16.00 uur

Tourist Info Appelscha

Boerestreek 23, Appelscha, tel. 0516-431760
Open 09.00-12.30 uur, za. 10.00-16.00 uur
in juli en augustus ook op zondag open

VVV Heerenveen

www.vvtheerenveen.nl

Minckelersstraat 11, Heerenveen,
tel: 0513-625555
Open: maandag 13.00 - 17.30 uur,
zaterdag 10.00 - 16.00 uur
dinsdag t/m vrijdag 09.30- 12.30 en
13.00- 17.30 uur

Foldersteunpunten:

Oldeberkoop, Wolvegasterweg 1,
tel. 0516-451261
Oosterwolde, in de bibliotheek langs de vaart,
tel. 0516-512075
Donkerbroek, Vosseheer 4, tel. 0516-491985
Elsloo, Hoofdweg 29, tel. 0561-421550

Uitgebreide informatie over de Turfroute en de regio vindt u op de websites:

www.turfroute.nl
www.uutwiek.nl
www.turfroute.de
www.appelscha.nl

De Turfroute en de kunst

inleiding

Elk jaar proberen we in dit magazine een thema te gebruiken, waarmee niet- alledaagse aspecten van deze prachtige vaarroute worden belicht. Dit jaar zal dat kunst zijn; kunst die u langs of in de buurt van de route kunt vinden en bekijken. Soms is dat direct bij een plaats waar u aanlegt, soms moet je er een tochtje op de fiets of te voet voor over hebben. In dat geval sla je twee vliegen in één klap; je fietst of loopt door de prachtige natuur van Zuidoost Friesland en als bonus ben je getuige van kunstuitingen die op allerlei plaatsen te vinden zijn.

Nu doet zich steeds weer de vraag voor wat je onder kunst verstaat. Die vraag is moeilijk te beantwoorden, omdat dit voor iedereen anders wordt ervaren. Daarom zult u langs de route een verscheidenheid aan ervaringen vinden die we in dit verband gemakshalve als "kunst" zullen kwalificeren.

Over smaak valt niet te twisten en daarom zullen we het wellicht nooit met elkaar eens worden over de vraag of iets mooi is of lelijk. Daarom ook niet over de vraag of we het "kunst" vinden of niet. Toch proberen we u langs die plaatsen te leiden waarvan wij denken dat ze voor u de moeite waard zullen zijn. Soms is dat een alleenstaande kunstuiting, soms een collectie die verzameld is in een van de vele musea in het gebied, soms ook een heel specifieke vaak ongebruikelijke manifestatie waarin meerdere kunstenaars hun stukken tentoonstellen, zoals de landelijk bekende kunstroute "Open Stal" in het prachtige plaatsje Oldeberkoop.

Naast een opgave van een aantal musea, vindt u in dit magazine een beschrijving van een aantal uitingen die we specifiek onder uw aandacht willen brengen. Vooral de achtergrond bij de realisatie van een kunstvoorwerp of-manifestatie, maakt uw beleving ervan meer dan de moeite waard. Een plezierige bijkomstigheid is ook dat u geneigd zult zijn langer in het gebied te vertoeven, en daarmee echt te onthaasten.

Op de Turfroute bevinden zich, evenals in alle waterwegen, "kunstwerken". Waarom men ooit die naam voor sluizen en bruggen heeft bedacht blijft voor velen een open vraag. Ze hebben met Kunst niets te maken; hoewel... het bruggetje in het buurtschap Petersburg, in de entourage van haar prachtige omgeving, zou je best "natuurlijke kunst" mogen noemen. Het is nooit de opzet geweest om het bruggetje als kunstvoorwerp te creëren, maar het vakmanschap wat er aan ten grondslag ligt, samen met de natuurlijke omgeving, die door de vele jaren heen daar is gevormd, maakt het tot een prachtig geheel waar je van kunt genieten. Misschien heet het daarom ook een "kunstwerk". Misschien mag je een creatie die ontspruit aan het

technisch brein van een bruggenmaker ook best kunst noemen. Kijk naar de unieke brug in Oostervolde waar van onconventionele materialen op een geheel innovatieve wijze invulling is gegeven aan de functie: "mogelijkheid om land- en waterverkeer elkaar te laten kruisen".

Toegegeven: voor u als varende bezoeker aan de Turfroute zullen deze "kunstwerken" nogal eens als lastig worden ervaren, omdat je wel eens moet wachten voordat ze bediend worden, maar ook dat hoort bij "onthaasten".

Een kunstkenner of -criticus bij uitstek hebben we gevraagd zijn visie op kunst op een alternatieve wijze te beschrijven. Hij wil niet dat we hem een kunstkenner noemen, maar zijn bijzondere kijk op datgene wat mensen kunst noemen is de moeite van het lezen waard. Lees zijn verhaal en u zult kunst met andere ogen bekijken en waarderen.

Geniet van alles wat de Turfroute u te bieden heeft. Dat is veel meer dan kunst alleen, maar dit jaar is het dat wat we graag speciaal onder uw aandacht willen brengen.

Sieger Mulder, De Nije Kompanjons,
De beschermers van de Turfroute

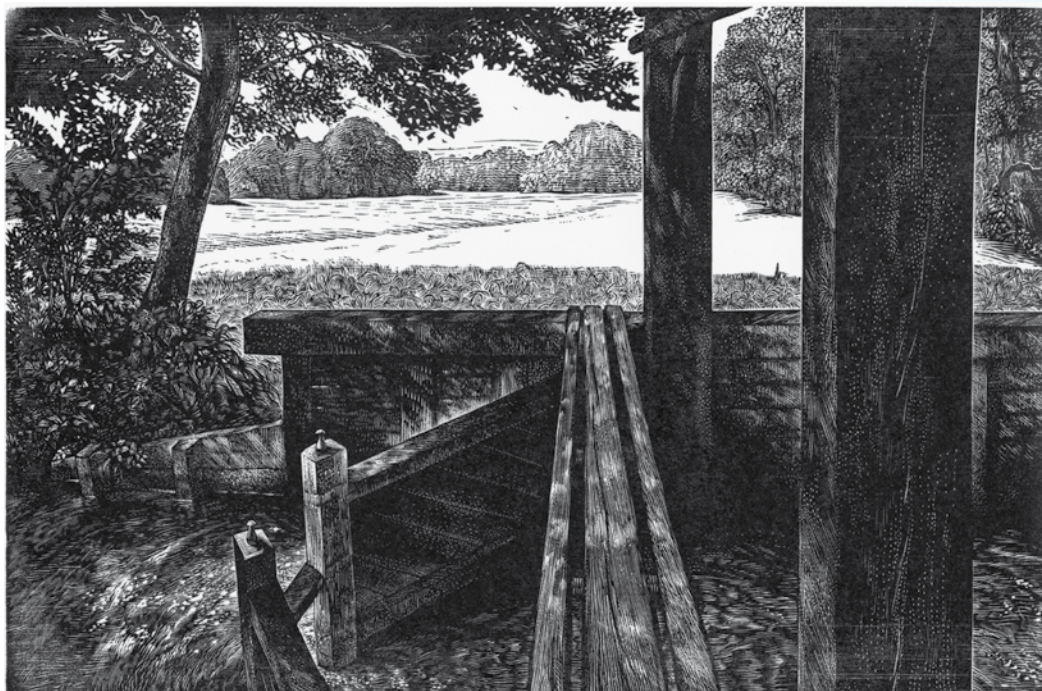

Peter Lazarov

P. Lazarov

kunst van hout tot prent

Over kunst gesproken: een uiterst verfijnde vorm van kunst is wel de houtgravure en de hout- en lino-snede. Zij vormen samen een hoogdruk-techniek. Deze technieken vereisen een enorm vakmanschap, dat vooral door Peter Lazarov wordt beheerst.

*Het veensluisje in de Lindevallei, houtgravure
Peter Lazarov*

Misschien goed om eerst even stil te staan bij de techniek. Bij de houtgravure, de hout- en lino-snede breng je de ontwerptekening over op een blok hout of linoplaat. Wat wit op de prent moet zijn, wordt weggehaald door buriijnen, mesjes, gutsen. Dus alle zwartlijnen en vlakken moeten blijven staan.

Het blok of de plaat wordt vervolgens met inkt ingerold, het witte papier er opgelegd. Met de bolle kant van een lepel wordt over het papier gewreven, zodat er een afdruk ontstaat. Peter heeft naast het graveren zelf ook leren drukken met persen op het Grafisch Centrum in Groningen.

De prenten worden altijd in een bepaalde oplage gedrukt: dat kan een kleine oplage van vijf prenten zijn, maar ook wel een grotere van 500 stuks. De grootte van een oplage bepaalt mede de prijs. Als er maar vijf drukken zijn, is dat een zeldzame prent. Deze is dan ook meestal duurder. Peter werkt voor de houtgravure in verlijmd perenhout. Het is kopshout, waardoor je ragfijn kunt graveren. Een houtsnede gebeurt in langshout. Hierdoor is de prent vaak wat expressiever.

De kunstenaar

Peter Lazarov is in 1958 in Bulgarije geboren. Als

Bulgaar, is hij een typische wereldburger. Hij woont in Groningen, maar werkt de laatste vijf jaar elk jaar drie tot vijf maanden in China. Daarnaast verblijft hij ook nog jaarlijks voor kortere perioden in Bulgarije en Engeland.

Als hij in het buitenland werkt, doet hij dat altijd samen met kunstenaars uit allerlei landen of geeft hij les aan jonge studenten van all over the world. Deze willen zich scholen in de technieken van de prentkunst. Twee keer werkte hij langere tijd in Canada en zelfs twee keer in Japan. Daar leerde hij zelfs de techniek van de Japanse prentkunst, waarin hij later les gaf in Duitsland. Ook leerde hij in Japan papier maken. Dat eigen gemaakte papier vormt eigenlijk de basis van de prachtige kunstenaarsboeken, die hij de laatste jaren het licht laat zien.

In zijn eerste Nederlandse jaren kwam Peter Lazarov bijna niet toe aan zijn vrije werk, omdat hij het druk had met opdrachten, zoals het ontwerpen en graveren van ex libris, van gelegenheidsgrafiek (denk aan Nieuwjaarswensen, geboortekaartjes enz.) en het organiseren van tentoonstellingen voor zijn vroegere werk. Dat werk wordt wel aangeduid als enigszins surrealistisch: labyrinten,

kunst aan en nabij de Turgroote

*De Biezenbutte boerderijtje
in Oosterwolde,
houtsnede Peter Lazarov*

ruïnes maar ook de menselijke figuur stond toen al centraal. Kijkers vinden het werk soms wat somber, maar het is natuurlijk tot stand gekomen vóór de omwenteling van het politieke systeem in Bulgarije. Het vrije werk, dat hij naderhand in Nederland maakt, is wat lichter, maar de menselijke figuur blijft een grote inspiratiebron. Hij beoefent daarvoor vooral de houtgravure en de houtsnede. Intussen leert hij het koper-graveren van de graficus Wim Zwiers, de vroegere directeur van de Academie Minerva Groningen. Hij maakt prenten met behulp van de computer en beoefent later ook de lithografie. Gedurende een korte periode waagt hij zich zelfs aan de schilderkunst. En tekenen naar model blijft hij doen, maar intussen schuwt hij niet om in opdracht portretten te tekenen. Talrijke Stellingwerper boerderijen zijn door hem in potlood vastgelegd. Hij pakt, ook nu hij een gevierd kunstenaar is, alles aan. En hij kan dat omdat hij vroeger aan de Universiteit van Veliko Tarnovo een gedegen opleiding heeft gehad.

Hoe komt een Bulgaarse kunstenaar eigenlijk in Nederland terecht?

Een goede vraag en het verhaal dat daaraan ten grondslag ligt wil ik u niet onthouden. In 1991 kreeg ik het verzoek van een vrijwilliger van de noodopvang voor asielzoekers in Appelscha om een daar aanwezige kunstenaar in contact te brengen met kunstenaars in onze regio. Die kunstenaar was Peter Lazarov, die al enige tijd in de noodopvang aanwezig was. Na de prachtige houtgravures van hem gezien te hebben, brachten Peter en ik de volgende dag al een bezoek aan Dirk Kerst Koopmans, bekend als de schilder van De Scheene, een prachtig natuurgebied achter Wolvega. Een gebied overigens, dat een bezoek zeker waard is, maar dat terzijde. Koopmans kwam met enkele goede suggesties, die Peter zouden kunnen helpen om opdrachten te verkrijgen. Er werd een Stichting in het leven geroepen om Peter Lazarov te ondersteunen. Deze stichting staat onder voorzitterschap van drs. Remco Heite toen

burgemeester van de gemeente Weststellingwerf. We organiseerden tentoonstellingen, gaven grafiekmappen uit en deden veel aan publiciteit. Peter Lazarov kwam bij mij thuis in Haulerwijk wonen en werken. Helaas woonden zijn vrouw en zoon nog steeds in Bulgarije en mochten niet naar Nederland emigreren.

Tallose pogingen om met hulp van officiële instanties gezinshereniging mogelijk te maken, strandden. Uiteindelijk hebben we toen zelf het heft in handen genomen en na een avontuurlijke en gevaarlijke reis arriveerden Galina en Teodor halverwege dat jaar in Appelscha. Spoedig daarna ging het gezin in Haulerwijk wonen en na toestemming om als kunstenaar in Nederland te mogen blijven, verhuisden ze naar Oosterwolde. In 1997 verkoos de familie Lazarov Groningen als woonplaats, mede omdat zoon Teodor daar het gymnasium ging bezoeken en moeder Galina daar bij de bibliotheek van het Filosofisch Instituut een baan kreeg.

Het jaar 2011 was voor Peter Lazarov een belangrijk en succesvol jaar. In Oldeberkoop vindt tijdens de schoolvakanties jaarlijks de kunstmanifestatie "Open Stal" plaats. Dat jaar vond deze voor de veertigste keer plaats. Elders in dit magazine vindt u hierover uitgebreide informatie.

Peter Lazarov heeft in een van de locaties een grote overzichtstentoonstelling van zijn werk gehouden. Daarnaast was hij drie dagen per week in het gebouw van de Stichting Stellingwerper Schrieversronte aanwezig zodat de vele bezoekers, hem aan het werk konden zien.

In 2011 verscheen op 1 juli - ook alweer in Oldeberkoop - een groot boek over zijn werk onder de titel 'De prentkunst van Peter Lazarov'. Naar aanleiding daarvan kocht het Rijksmuseum Amsterdam dit najaar een groot werk van Lazarov aan. Het boek is ook het resultaat van een twintigjarige vriendschap van de kunstenaar en de auteur van het boek. Deze schreef (u raadt het al) ook dit artikel voor de Turfroute-magazine 2012.

In de periode 1991-1997 verkreeg Peter Lazarov al talrijke opdrachten in de regio van de Stellingwerven, waar de Turfroute zich door het prachtige landschap heen slingert. Met als gevolg: speciale prenten, die betrekking hebben op de natuur, het landschap en op bijzondere bouwwerken in de Stellingwerven.

Aan het eind van dit artikel leest u waar u de prenten deze zomer kunt zien, maar ook waar u als bezoeker van de Turfroute of als lezer van dit magazine werken van Peter Lazarov tegen een aantrekkelijke prijs kunt verkrijgen. Daarmee kunt u een dergelijke originele houtgravure of houtsnede in uw bezit krijgen. Voor u als lezer is er ook nog de mogelijkheid om het boek 'De prentkunst van Peter Lazarov' met tien euro korting aan te schaffen. Van dit succesvolle boek zijn niet meer dan honderd exemplaren nog beschikbaar en een herdruk is helaas niet mogelijk.

Op loopafstand

Als u tijdens uw vaartocht over de Turfroute de haven van Oldeberkoop aan doet, bent u op loopafstand van het werk van Peter Lazarov. Om u van zijn werk te laten genieten, is er gekozen voor een samenwerking met **Galerie Nimrod** van de heer Weber, Willinge Prinsstraat 1, in Oldeberkoop. Deze bescheiden maar intieme galerie vindt u schuin tegenover de kerk op de hoek.

Openingstijden: Tijdens de kunstmanifestatie Open Stal (van 28 juli t/m 26 augustus) van 13.00 tot 18.00 uur. Buiten die periode op zaterdagen van 13.30 tot 17.00 uur.

Er hangen verschillende werken van Peter Lazarov naast andere werken en u kunt ook een drietal verschillende prenten op de hand bekijken. Deze zijn voor u voor slechts € 35,00 te koop, op vertoon van dit magazine (normale galerieprij is € 85,00).

Huize Lindenoord Wolvega, houtgravure Peter Lazarov

Vraag de galeriehouder even naar de drie Turfroute-prenten, die overigens als verkleinde illustratie bij dit artikel zijn geplaatst.

Hetzelfde geldt ook voor het boek 'De prentkunst van Peter Lazarov'. U kunt dat daar kopen voor € 39,50 in plaats van € 49,50 in de boekwinkel. Dus laat even de gids zien en vraag om inzage in het boek.

Op deze manier is Peter Lazarov dankzij de Turfroute-organisatie en dankzij Galerie Nimrod toch opnieuw terug in het dorp, waar hij altijd een speciale binding mee heeft.

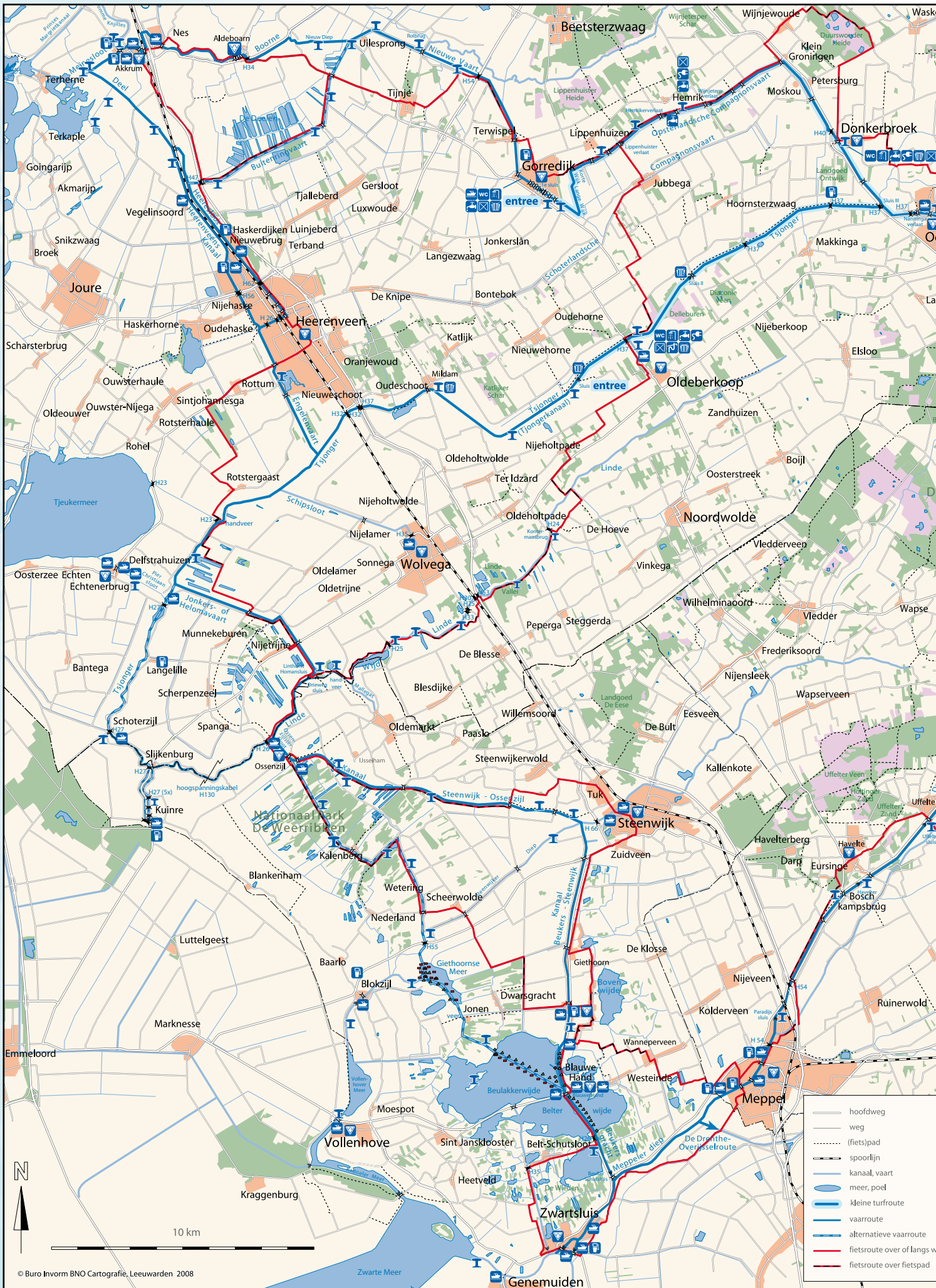
Pieter Jonker.

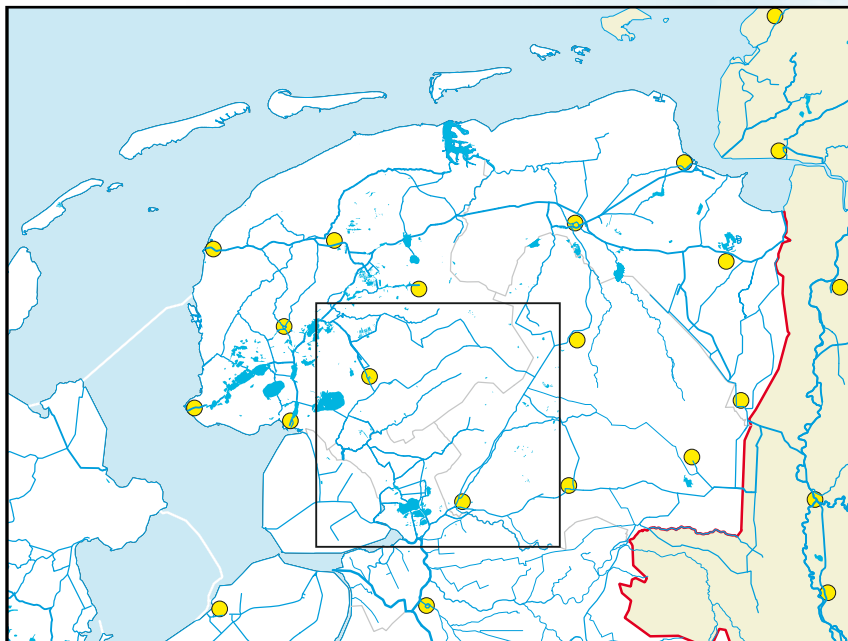
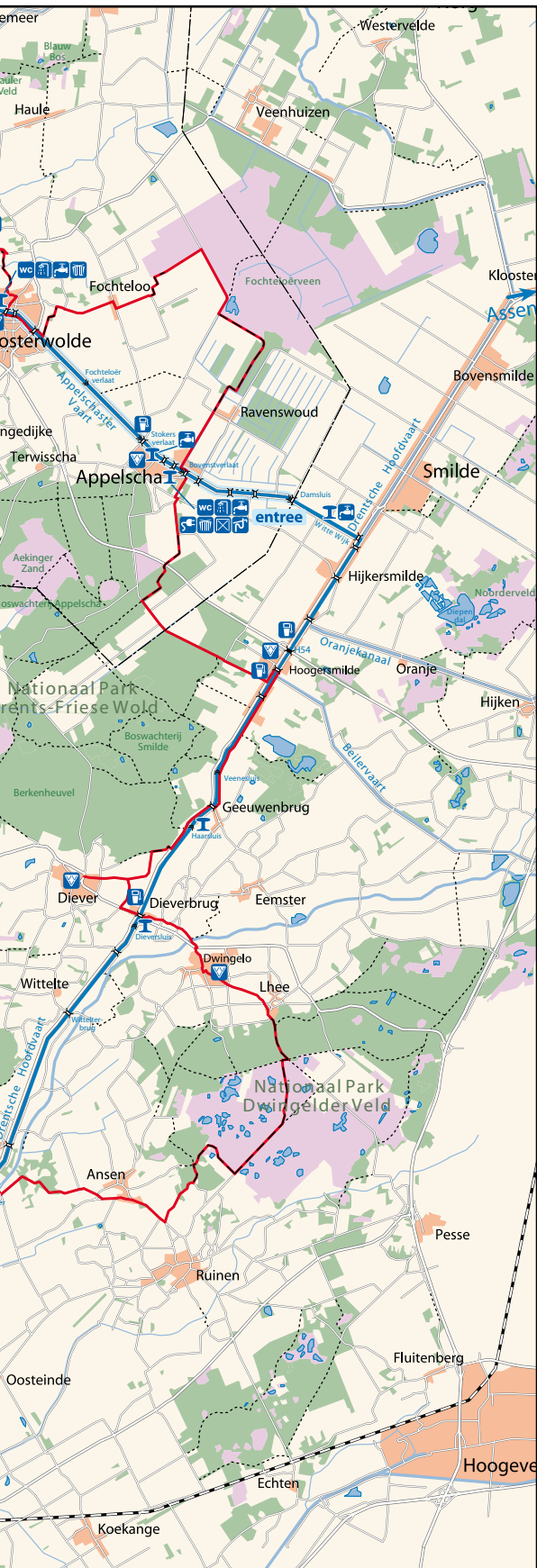
Wilt u direct in contact komen met de kunstenaar omdat u een opdracht wilt plaatsen, een atelierbezoek af wilt leggen om ook zijn grotere prenten te bekijken, neem dan contact op met Peter Lazarov, Zilverlaan 127, 9743 RG Groningen, pepeldog@gmail.com. Mailen is het handigst omdat hij nog al eens uithuizig is! Wilt u meer weten over het verzamelen van kleine prenten, dan kunt u mailen naar jonkerpieter@hotmail.com. Hij ontvangt u ook thuis om zijn verzameling te bekijken: Lange Akker 24, 8431 PG Oosterwolde, 0516-577401.

Exlibris met het portret van Dirk Kerst Koopmans, met op de voorgrond de burijnen waarmee een houtgraveur werkt. Houtgravure van Peter Lazarov.

kunst aan en nabij

- hoofdweg
- weg
- (fiets)pad
- spoorlijn
- kanaal, vaart
- meer, pool
- kleine turfroute
- vaarroute
- alternatieve vaarroute
- fietsroute over of langs w
- fietsroute over fietspad

Nieuw... nieuw... nieuw, routeboekje

Iedereen die de Turfroute volgt, ziet vanaf het water hoe mooi Zuidoost-Friesland is. Maar ook vanaf de kant ziet deze omgeving er fraai uit. Dan moet je dus wel even van de boot af. Veel mensen nemen hun fiets mee. Handig voor de boodschappen maar ook ideaal om de omgeving te verkennen. In 'Van boord op de Turfroute' staan voldoende wandel- en fietstochtjes om de Turfroute eens af te wisselen met een verrassend blokje om.

De gids is samengesteld door Nico Bleeker, sluis- en brugwachter op de Turfroute in zuidoost Friesland. Hij wandelde en fietste veel in de omgeving van de verschillende wachtposten. Prachtige, soms nog verborgen natuurgebieden ontdekte hij zo op loop- of fietsafstand van de Tjonger en de Opsterlandsche Compagnonsvaart. Zoals bij Wijneterp de stille Kapellepôle en bij Hemrik het prachtige Koningsdiep. Bij Mildam de wonderlijk tuin van Le Roy en bij Sluis 2 de Diaconievene. De tochtjes van Nico Bleeker vormen de basis voor deze gids. Hij heeft ze uitgebreid tot langere tochten, vaak zelfs dagtochten die eventueel zijn in te korten tot niet meer dan een ommetje. Natuurlijk ontbreken ook de grotere natuurgebieden niet, het Aekingerzand, de heide van Duurswoude, het indrukwekkende Fochteloërveen en de mooie Lindevallei. Voor iedereen die de Turfroute bevaart en die, wanneer hij voor anker ligt, de omgeving wil verkennen is dit een ideale gids. Maar ook voor de 'gewone' toerist in het prachtige zuidoosten van Friesland is het een aanrader!

Van boord op de turfroute
 fietsen en wandelen tussen bruggen en sluisen in Zuidoost-Friesland
 Nico Bleeker
 64 pagina's, 21,0 x 12,6 cm (staand)
 Verkoopprijs: € 9,95
 ISBN: 978-90-78641-21-6
www.gegarandeerdonregelmatig.nl

U kunt deze aantrekkelijke gids onder andere kopen bij de ingangssluisen van de Turfroute.

	dorp		passanten- of jachthaven
	bos		aanlegplaats
	heide, zand of veen		toilet
	provinciegrens		douche
	beweegbare brug		drinkwater tappunt
	vaste brug met hoogte in dm		elektriciteitsaansluiting
	sluis		afvalcontainer
	hoofdmarkering linkerzijde		stortplaats chemisch toilet
	hoofdmarkering rechterzijde		vuilwaterstation
	licht		tankstation
	scheidingsmarkering		entree kleine turfroute

Toen men mij de vraag voorlegde iets over kunst te zeggen, kaatsten de woorden: delete en error- tegen de binnenkant van mijn schedeldak. Men hield mij toch niet voor Rudi Fuchs? Of wijlen Pierre Jansen? En die Pierre verstond in ieder geval nog de kunst om chocola voor stront te verkopen, of was dat andersom?

Iets over kunst, dat is geen koud kunstje. Men beweert dat ik "kunstarm" ben, maar ik heb die niet aan mijn lijf kunnen ontwaren. "Toe, Dikke van Dale" help mij.

In het woord kunst schuilt het woord "kunnen" hetgeen verwijst naar een vaardigheid, behendigheid, bekwaamheid, naar vakmanschap. Het spreekwoord zegt het al: oefening baart kunst, of heb je dat helemaal niet nodig?

De Twentenaren, zeggen: "Ai't probeert kuj't".

Daarmee hebben we in ieder geval één beoordelingscriterium in handen. We hoeven ons niet door Rudi, Pierre of andere kunstpausen te laten leiden bij de beoordeling van een kunstwerk.

Zien we dus een uiting van een vaardigheid, een bekwaamheid, een behendigheid, in combinatie met elkaar, dan zou dat op een kunstwerk kunnen wijzen. Een kunstheup, kunstijs, kunstgebit, kunstleer, kunstlicht, kunstmest, kunstnier, of voor de liefhebber de kunstpenis. Zaken waar vaardigheden en bekwaamheden een rol spelen. Of gaat het dan meer om "namaak" en namaak is zoals u weet nep-kunst.

Schilderij: Wobbe Abbema
(museum Belvédère)

Ik heb nog niet het idee dat we er al zijn, ik heb het nog niet helemaal te pakken, mijn beweringen zijn nog niet helemaal - uit de kunst-.

En waar slaat de uitdrukking "kunst met een grote of kleine k" op? Gaat het dan over grootte, oeuve, bekendheid, Hamlet versus Op Hoop Van Zegen? Is Bernhard Haitink een grotere kunstenaar-dirigent in vergelijking tot Leonard Bernstein? De vaardigheden, bekwaamheden, en het vakmanschap van de beide heren zullen elkaar niet veel ontlopen.

Maar Bernstein had nog een gave die bij Haitink ontbreekt, The West Side Story, Candide of the Chichester -Psalms.

Dit is dus een nieuw begrip. Vaardigheid en bekwaamheid zijn er al en we voegen daar aan toe het begrip "scheppen". Niet in de betekenis van een luchtje scheppen of door een auto te worden geschept, maar in de betekenis van een "goddelijke" schepping.

Maar God een kunstenaar noemen, dat zal Bernhard Haitink niet leuk vinden, in houding en attitude acht hij zichzelf godes-gelijk.

Scheppen, het vermogen om de werkelijkheid op een nieuwe manier te laten zien.

Nu wordt het glibberig, want we gaan de kant op van de esthetica; de afdeling: over smaak valt niet te twisten. Anders hadden we immers allemaal hetzelfde "wijf" of dezelfde "kerel"?

Mooi of niet mooi, u mag het zeggen en u hebt gelijk. Turfroute mooi? Zegt u het maar, de kunst langs de turfroute mooi? U mag het weten en u weet het. En sterker nog, ik acht u prima in staat om dit alles in een split-second, te kunnen beoordelen, laat u niet leiden, geen Tom Mercuur, geen Rudi van Dantzig, geen professor van Os, maar u en u alleen.

Trouwens het is vakantie dus geen gewichtdoenerij. Indien u aan een kunstwerk, vaardigheid en vakbekwaamheid kunt ontdekken dan zijn er alvast twee elementen. Een scheppend of creatief element als belangrijke derde. De esthetica is geheel in uw hand. Kröller Müller, museum Belvédère prima, maar het museum van Henk Schiffmacher over tatoeage, waar hij zelf rondloopt als wandelend kladblok, ook mooi.

"Ars longa, vita brevis"

Hetgeen zoveel wil zeggen als: de kunst is lang; het leven kort,

Geniet van uw vakantie!

Geert Brussen
Controversicus in hoofdzaken

Museum Belvédère

in Heerenveen-Oranjewoud

In het schilderachtige Oranjewoud, vlakbij het prachtige Landgoed Oranjewoud, ligt Museum Belvédère. Het strak vormgegeven gebouw (dat in 2006 werd bekroond met de BNA-architectuurprijs) huisvest het eerste en enige museum voor moderne en hedendaagse kunst in Friesland. Het werd in 2004 opgericht door Thom Mercur, die daarmee een jongensdroom realiseerde. Samen met de kunstschilders Boele Bregman en Sjoerd de Vries droomde hij al sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw, van een plek waar de kunst in stilte kon verblijven. Jaren later was het hem gelukt en werd Museum Belvédère een feit.

Het museum is een ontwerp van de architect Eerde Schippers. De afdelingen van de permanente collectie en de wisselende exposities zijn van elkaar gescheiden door een centrale ruimte boven het water, waarin het restaurant, de museumwinkel en de bibliotheek zijn gevestigd. Het moderne gebouw heeft de vorm van een kijkdoos en neemt een natuurlijke plaats in binnen het nieuwe landschapspark; de donkere gevel valt bijna weg tegen de stammen van de omringende bomen. Vanuit het museumcafé is er een prachtig uitzicht op het grand canal dat de moderne baroktuinen doorsnijdt. Aan het einde van het water (de Prinsenwijk) ligt Landgoed Oranjewoud, het vroegere buitenverblijf van de Oranje-Nassau's.

De geschiedenis van het landgoed gaat terug tot 1676, toen Albertina Agnes van Oranje een oude state buiten Heerenveen tot Oranjewoud doopte en vele wijzigingen liet aanbrengen. Zo verbreedde landschapsarchitect Daniël Marot het water van de Prinsenwijk tot een Friese versie van het grand canal van Versailles. Het huidige Museumpark is een moderne versie van de oude barok tuin. De promenades aan weerszijden van het grand canal zijn hersteld, met daarnaast de met bomenrijen omzoomde lanen van Marot. Een museumbezoek kan goed worden gecombineerd met een wandeling door het moderne Museumpark of een langere wandeling door de bossen van Oranjewoud, waarbij de Belvédère (uitkijktoren), kan worden bezocht of de overtuin, de vroegere tuin van het landgoed.

De vaste collectie van het museum bestaat uit twintigste-eeuwse en eigentijdse beeldende kunst uit Friesland. Hiermee is Museum Belvédère de thuis haven van de belangrijkste Noord-Nederlandse kunstenaars van de twintigste eeuw. Hun schilderijen worden getoond samen met dat van geestverwanten uit Nederland en Vlaanderen. Tot de vaste collectie horen onder andere werken van Hendrik Werkman, Thijs Rinsema, Jean Brusselmans, Jan Al tink, Gerrit Benner, Willem Hussem, Roger Raveel,

J.C.J. Vanderheyden en Robert Zandvliet. Eén van de belangrijke kunstenaars van het museum is Jan Mankes. Hij woonde en werkte in De Knipe aan de Woudsterweg, bijna recht tegenover het huidige museum.

Museum Belvédère organiseert ongeveer vijf exposities per jaar. Naast de grote wisselende tentoonstellingen, worden regelmatig kabinetpresentaties gemaakt van aanstormend talent, bijzondere bruiklenen of nieuwe aanwinsten. In het gebouw vinden talloze culturele activiteiten plaats zoals concerten, lezingen en kleine voorstellingen. Het museum brengt veel eigen publicaties uit, heeft een museumtijdschrift (MB) en produceert dvd's met interviews en atelierbezoeken van kunstenaars die kenmerkend zijn voor de collectie. Rondleidingen in zowel het museum als het park zijn op aanvraag mogelijk. De verschillende ruimtes van het museum kunnen ook worden gehuurd voor vergaderingen, feesten of bijeenkomsten.

In de periode mei tot en met september zijn er naast de permanente tentoonstelling:

- een overzichtstentoonstelling van de beeldhouwer Auke de Vries (06-05 t/m 22-07-2012)
- de internationale fotomanifestatie 'Noorderlicht' (01-09 t/m 07-10-2012)

Harmen Abma

Meer informatie

Museum Belvédère,
Oranje Nassaulaan 12
Heerenveen-Oranjewoud,
Tel. 0513-644999

Openingstijden:
di. t/m zo. 11.00-17.00 uur.
Rondleidingen:
op afspraak.

www.museumbelvedere.nl

Jan Mankes

Oldeberkoop in teken van kunst

Kunstenaars exposeren op uiteenlopende locaties

In de zomer van 2012 staat Oldeberkoop voor de 41e maal helemaal in het teken van kunst. Tijdens kunstroute Open Stal zijn de meest uiteenlopende locaties in het dorp ingericht als expositieruimte. Kerk, school, gymzaal, winkels, schuren, stallen en garages, allemaal herbergen ze gedurende de vier weken durende kunstmanifestatie bijzondere kunstobjecten. Ook op diverse buitenlocaties komen talrijke kunstwerken beeldend tot hun recht.

Tekst: Jelleke Bouma

Open Stal 2012 heeft als thema 'Taal en Teken'. Zo'n veertig kunstenaars van verschillende disciplines tonen hun werk. Dit levert een variatie op van grafisch werk en tekeningen tot schilderijen en beeldende kunst. De kracht van de kunstroute Open Stal is de brede variatie in zowel kunstenaars als werk. Deze variatie maakt het evenement heel laagdrempelig. Gecombineerd met unieke locaties in het sfeervolle Oldeberkoop, maakt het dat vele kunstliefhebbers jaarlijks een kijkje komen nemen. Open Stal trekt jaarlijks duizenden bezoekers. In het jaar dat de kunstroute haar veertigjarig jubileum vierde, werd een recordaantal bezoekers van meer dan elfduizend gehaald.

Open Stal dankt haar naam aan de Doorreed - oftewel open stal - van kroeghouder Appie Tjalma in het dorp, waar in 1971 de eerste kunsttentoonstelling plaatsvond. Aan de basis stonden de kunstenaars Piet Bokelaar, Nan Platvoet en Hannie Mein. Ondanks het succes van deze expositie werd er pas twee jaar later een vervolg aan gegeven en kreeg het de kenmerkende vorm van verschillende expositieruimten verspreid door het dorp. Dit idee kwam van Piet Bokelaar, die in het Deense Ribe

iets dergelijks had gezien en het introduceerde in Oldeberkoop. Hij kreeg het bestuur van VVV/Plaatselijk Belang snel achter zijn plan, want er werd in Oldeberkoop al geruime tijd gezocht naar iets origineels om het dorp in de schijnwerpers te zetten.

In de loop der jaren kwamen verscheidene bekende Nederlanders naar Open Stal. Was het niet om te exposeren, dan wel om de kunstroute te openen. De openingen worden steevast verricht door bekendheden. In het jubileumjaar was de eer aan Commissaris van de Koningin John Jorritsma. Eerdere commissarissen Ed Nijpels en Hans Wiegelt verrichtten de opening ook al eens. Schrijfster Marjan Berk opende de kunstroute in 2010 op de voor haar kenmerkende eigenzinnige wijze. Even memorabel waren de openingen door Imca Marina, Jeltje van Nieuwenhoven en Wieteke van Dort jaren geleden.

Flankerend programma

Behalve beeldende kunst, is er ieder jaar in de weekenden een breed flankerend programma in de vorm van straattheater en muziek. In de loop der jaren is de variatie in het aanbod daarvan gestegen. Lag in het begin de nadruk min of meer op de nostalgische sfeer, later ging het meer de ludieke en kunstzinnige kant op. Bezoekers kunnen, als ze het treffen, 'live' de geboorte van een kunstwerk meemaken.

In 2012 vindt kunstroute Open Stal dagelijks plaats van zaterdag 28 juli tot en met zondag 26 augustus. Op maandagen is de entree gratis. Startpunt is de kiosk in het centrum van het dorp. Hier is tevens de handige brochure met alle exposanten en locaties verkrijgbaar.

Meer lezen over Open Stal en haar rijke historie? Ter gelegenheid van het veertigjarig jubileum is een rijk geïllustreerd boek over de kunstmanifestatie uitgegeven. Dit boek is te koop bij boekhandels in Wolvega en Oosterwolde en bij 'Harmke' in Oldeberkoop en info@openstal.nl.

Musea

en andere bezienswaardigheden

Oldeberkoop

Galerie Nimrod

Kunst en antiek over paard en hond
Willinge Prinsstraat 1, tel. 0516-451351
Openingstijden:
Do., vr. en za. van 13.30 tot 17.30 uur

Kunst en Kijkroute 'Open Stal'

"Wat een portret"

Kunst in verschillende ruimten langs een wandelroute door Oldeberkoop. Kiosk is in het centrum van het dorp, 10 min. vanuit de passantenhaven. Zie ook zomeractiviteiten-pagina.

Schrieversronte Oldeberkoop

Informatie over de geschiedenis van de Stelling-werven met informatieavonden
Willinge Prinsstraat 10, tel. 0516-451108

Hawar Silkdesign

Kunst met zijde
Oosterwoldseweg 33, tel. 0516-451020

Nij Beets

Museumgemaal en galerie "Sudergemaal"

De Ripen 3
Openingstijden: vr. en za. van 13.30 - 16.30 uur;
juli en aug. ook op zondag van 13.30 - 16.30 uur;
groepen op afspraak: 0512-461292 / 461740,
ook buiten de openingstijden.

Openlucht Laagveenderij Museum "It Damshûs"

De geschiedenis van de vervening in de regio Domela Nieuwenhuisweg 49, tel. 0512-461599
Openingstijden: di. t/m za. van 13.30-16.30 uur;
juli en aug. ook op zondag van 13.30-16.30 uur;
groepen op afspraak: 0512-461599, ook buiten de openingstijden.

Gorredijk

Streekmuseum Opsterlân

Hoofdstraat 59, tel. 0513-462930
Openingstijden: di. t/m vr. van 9.00-17.00 uur
zaterdag van 13.00-16.00 uur.

Tijnje

Eerste Ned. Opel Auto Museum

Tijnje, Brêgeleane 1
Openingstijden: za. en zo. van 13.00 tot 18.00 uur.

Makkinga

Museum "Old Ark"

Oude ambachten en gereedschappen
Korenmolen "De Wijert". Museum met oude landbouw-en handgereedschappen.
Open elke zaterdag van 9.00 tot 12.00 uur.

Appelscha

Staatbosbeheer, Informatiecentrum

Terwisscha 6a
Openingstijden di. t/m zo. van 10.00 – 17.00 uur

Tuberculosemuseum "Beatrixoord"

'100 jaar TBC- bestrijding'
Beatrixoord 1, tel: 0516-438100
Openingstijden:
werkdagen: 10.00 tot 11.45 en 14.00 tot 15.45 uur
zaterdag (van 1/6 t/m 1/10): 11.00 tot 15.00 uur

Hoolte Klinte

Bosberg 1

Uitkijktoren Belvédère

achter de Hoolte Klinte

Openluchttheater 'De Koele'

Bosberg, hoogste punt, zie lokale aankondigingen.

Het Cachot

Vaart Zuidzijde 90. Meer info: tel. 06-20525008

Heerenveen

Museum Willem van Haren

Cultuurhistorisch museum
Minckelersstraat 11, tel. 0513- 623408
Openingstijden:
dinsdag t/m vrijdag van 11.00 uur - 17.00 uur
zaterdag en zondag van 13.00 uur - 17.00 uur
www.willemvanharen.nl

Ferdinand Domela Nieuwenhuis Museum

Dezelfde openingstijden en locatie als Museum Willem van Haren, Heerenveen.

Ecokathedraal Mildam

Mildam, Yntzelaan
www.ecokathedraal.nl

Museum Belvédère

Oranje Nassaulaan 12, tel. 0513-644999
Openingstijden: di. t/m zo. van 11.00 tot 17.00 uur
www.museumbelvedere.nl

Veenhuizen

Gevangenismuseum

Oude Gracht 1
Openingstijden april t/m september:
dinsdag t/m zondag 11.00 – 17.00 uur
oktober t/m maart:
dinsdag t/m zondag 13.00 – 17.00 uur

Wijnjewoude

Klokkestoel

D. Boonstra, tel. 0516-481626

Galerie "De Wouden"

Op afspraak, tel. 0516-481964

Bezoek deze locaties, want ze zijn meer dan de moeite waard!

We kunnen in één magazine onmogelijk uitgebreid ingaan op alle kunstmanifestaties in de Turfroute regio. Een volgend jaar meer.

Onderstaande locaties zijn vanaf de Turfroute goed bereikbaar en een bezoek meer dan waard, zoals:

- The Jewelry Story, Tjerkereed 14 in Wijnjewoude. Tel. 0516-481857.
- De heer en mevrouw Pannekoek maken daar de mooiste sierraden. Deze worden zelfs door musea aangekocht.
- La Lanka, een prachtige galerie en beeldentuin met verrassend mooie objecten in glas, brons en andere materialen.
- U vindt deze beeldentuin in Tijnje, De Warren 17. Tel. 0513-571154
- Galerie Lauswolt in Olterterp, Selmien West 2. Hier schilderijen en objecten in brons en glas.
- Art Alice in Oosterwolde, Jardinga 1. Tel. 06-2904158
- De plek waar kunst cultuur en natuur samenkomen, dat is bij Marty Poorter en Hindrik van der Ploeg in Donkerbroek. Hun schilderijen en tekeningen spreken tot de verbeelding.
- U vindt hen "Huize Hynstebloom", aan de Bokkekamsweg 4 in Donkerbroek. Tel. 0516-49173,
- Galerie Hoogenbosch, Stationsweg 66 in Gorredijk. Tel. 0513-466176.

- Galerie Smarius, Hellingbaas 1, in Gorredijk, Tel. 031-610595904.
- Gert Roelofsen is een kunstenaar, die woonachtig is in Waskemeer, Breebergweg 19. Als beeldend kunstenaar heeft hij, vaak samen met anderen, exposities in verschillende steden. Bekijk zijn website: www.gertroelofsen.nl Zijn telefoonnummer is: 0516-423051.
- En niet te vergeten, kunstmanifestaties in vele kerken, zoals een wisselende expositie in het Oude Kerkje in Mildam.
- Galerie Nimrod vindt u in Oldeberkoop dit jaar naast schilderijen de grafisch kunstenaar Peter Lazarov, waarover elders in dit magazine uitgebreide informatie.
- Een prachtige galerie en beeldentuin vindt u in Nieuweschoot en wel het Landgoed Zofier. Rotstergaasterweg 95 in Nieuweschoot. Tel. 0513-681616.

Voor informatie over openingstijden en de expositie-agenda, kunt u het beste even bellen met de aangegeven telefoonnummers.

Veel plezier bij uw bezoek aan de verschillende kunstmanifestaties.

Stichting Iepenloft Donkerbroek opgericht

Opnieuw "iepenloftspul" in Donkerbroek

Een werkgroep heeft het initiatief genomen een openlucht toneelvoorstelling op de natuurlijke planken te brengen. De stichting heeft tot doel om in Donkerbroek en omgeving locatieprojecten voor amateurtheater te organiseren voor en door het dorp.

Inmiddels is bekend welk stuk in september 2012 zal worden gespeeld. De titel van het stuk is "Freonskip, leafde en bruorskip" (vriendschap, liefde en broederschap). Het verhaal is geschreven door Tjerk Kooistra, regisseur en artistiek leider van Iepenloftspul Jorwert. Het te spelen stuk is gebaseerd op "Het vrije Schaep", een bekende tv-serie. In de productie is het onderdeel muziek en zang een belangrijk onderdeel. Een combo zal de voorstelling ondersteunen.

Iepenloftspul/Openluchtspel Donkerbroek op landgoed Ontwijk

Titel: Vrijheid, freonskip en bruorskip (Vrijheid, vriendschap en broederschap; naar het Schaep met de 5 poten met alle bekende songs; alom bekend.)

Categorie: amateurtheater op buitenlocatie

Data 2012: 11 september generale repetitie
13 september try-out
14 september Première (reserve: 16-9)
15 september (res. 17-9)
18 september VIP/ sponsor-avond (res. 20-9)
19 september (res. 20-9)
21 september (res. 23-9)
22 september (res. 23-9)

Aanvang: 20.30 uur

Organisatie: Stichting iepenloft Donkerbroek
renedam2@hotmail.com

Kaartverkoop : 06-30493981

kunst

nieuw

Voorzieningen

Aanlegplaatsen

Aanlegplaatsen bevinden zich in

- Appelscha, langs de vaart
- Hemrik boven de sluis
- Wijnjewoude, boven de sluis
- Gorredijk langs de vaart en in de pass.haven
- Oldeberkoop in de passantenhaven
- Oosterwolde langs de vaart

Walstroombestemmingen

Walstroombestemmingen vindt u:

- bij de aanlegplaatsen in Appelscha
- in de haven van Oldeberkoop
- op de aanlegsteiger in Hemrik
- bij de aanlegplaatsen in Donkerbroek
- bij de aanlegsteigers in Gorredijk

Drinkwater

Tappunten voor drinkwater vindt u:

- Gorredijk, bij de passantenhaven
- Hemrik, op de aanlegsteiger
- Donkerbroek, bij het toiletgebouw
- Oosterwolde, bij het toiletgebouw
- Appelscha, op de aanlegsteigers
- Oldeberkoop in de passantenhaven
(kosten drinkwater: € 0,50 per 100 liter)

Toilet en douche

- Gorredijk, bij de passantenhaven
- Donkerbroek, bij de aanlegplaatsen
- Oosterwolde, langs de vaart ten oosten van het Nanningaverlaat
- Appelscha, Vaart ZZ 66 met wasmachine, droger
- Oldeberkoop, in de passantenhaven met wasmachine en droger

Afvalcontainers

- Gorredijk, bij de passantenhaven
- Oldeberkoop, in de passantenhaven
- bij Sluis I en II in de Tjonger
- Appelscha, bij de aanlegsteigers en bij het Bovenst Verlaat
- Hemrik, op de sluis

Locaties AED Appelscha

Verscentrum	Vaart ZZ 66
Apotheek	Vaart ZZ 60
Poeisz	Vaart ZZ 41
Flapper Fitness	v. Emstweg 6
Rabobank	v. Emstweg 8
Huisartsenpraktijk	Wytzesweg 23
Rikus Kramer	Boerestreek 12
Speelpark Duinenzathe	Noorder Es 1
Voetbalkantine Stan Frys	Boerestreek
RCN camping de Roggeberg	De Roggeberg

- Donkerbroek, bij de aanlegplaatsen
- Oosterwolde, bij toiletgebouw

Storten chemisch toilet

- Gorredijk, bij de passantenhaven
- Donkerbroek, bij het toiletgebouw
- Appelscha, bij het toiletgebouw
- Oldeberkoop, in de passantenhaven

Vuilwater- en bilgewaterpompstation

- Oldeberkoop, bij de passantenhaven
- Appelscha, op de aanlegsteigers

Bed and Breakfast (Béd en Brochje)

Als u niet aan boord kunt overnachten, dan zijn er in de directe omgeving van de Turfroute een aantal mogelijkheden. Afgezien van de plaatselijke horeca, waarvoor elders informatie kan worden verkregen, zijn er talrijke Bed & Breakfast mogelijkheden, zoals:

Appelscha:

- Bij Wieke te gast, tel. 0516-433561
- De Tuinkamer Sela, tel. 0516-514992
- De Compagnonshoeve, tel. 0516-433314
- De Posthoorn, tel. 0516-430455

Hemrik

- It Foarhus, tel. 0516-471713

Oldeberkoop:

- De Elegast, tel. 0516-451279
- Onder de Beuktel, 0516-451639
- Livada, tel. 06-27437647

- Lyts Waldorf, tel. 0516-452009
- Bercoperweide, tel. 0516-452245

Oosterwolde:

- Fam. Schuiling, tel.0516-515737

Lippenhuizen:

- Fam. de Boer, tel. 0513-464546

Wijnjewoude:

- Fam. Veenstra, tel. 0516-481584

Terwispeel:

- Fam. Wassenaar, tel. 0513-571234
- Fam. van der Vliet, tel. 0513-571828

Meer adressen kunt u vinden via de website:
www.bedandbreakfast.nl

Kamperen?

Bij sommige aanlegplaatsen kunt u tijdelijk een tent plaatsen voor overnachten. Er zijn echter ook een aantal campings op niet te grote afstand van de Turfroute:

Donkerbroek:

- Minicamping 't West
't West 5
Tel. 0516-491347
Ook overnachting met ontbijt mogelijk
- Minicamping "Het Zijpad"
Balkweg 8
Tel. 0516-491754

Mildam:

- De Geele Bosch
Tel. 0513-633103

Gorredijk:

- Minicamping De Turfhoeke
(direct aan de Turfroute)
De Tsjoele 3
Gorredijk
Tel. 0513 464540 / 06 23828189
www.deturfhoeke.nl

Jubbega

- Minicamping Singel
Singel 23
8411 CJ Jubbega
Tel. 06-13030844
www.singel-jubbega.nl

Lippenhuizen

- Camping Jonkman
Tj.Harkeswei 8
8408 CE Lippenhuizen
Tel. 0513-463968 / 06-25228364
www.campingjonkman.nl

Appelscha

- Camping 't Huubje
Willemstad 5, Appelscha
www.t-huubje.nl

Donkerbroek: daar moet je wel naar toe!

Donkerbroek is een van de 13 dorpen in de gemeente Ooststellingwerf. Er wonen ongeveer 1900 mensen en daarmee is het de op 4 na de grootste plaats. Donkerbroek mag er zijn en dat willen we ook. Niet alleen voor de inwoners, maar vooral voor haar bezoekers.

De Opsterlandse Compagnonsvaart die nu al meer dan 200 jaar door het dorp loopt markeert Donkerbroek. Het kanaal is eertijds gegraven (met de schop!) ten behoeve van het vervoer van turf. Het is nu al weer meerdere decennia in gebruik als vaarweg; onderdeel van de Turfroute.

En dan de voorzieningen in Donkerbroek! Er is een grote supermarkt (met een pinautomaat van de ING Bank en een agentschap NLPPost), een warme bakker, bloemenwinkels, een visboer (op woensdag en zaterdag), een eetcafé, een restaurant, een cafetaria, een ijssalon en enkele garages. Op het infopaneel bij de aanlegsteiger kun je zien waar deze die faciliteiten zijn. In het restaurant 't Witte Huis (bij de stoplichten) is een Toeristisch Informatie Punt (TIP) gevestigd. Daar liggen folders over bezienswaardigheden in de omgeving. In het eetcafé "De Vosseheer" aan de vaart, vlak bij de

brug, is vooral materiaal aanwezig over Donkerbroek zelf.

In tenminste één opzicht is Donkerbroek uniek in Ooststellingwerf (en misschien ook nog wel daarbuiten). Het heeft namelijk een eigen burgemeester. De ambtstermijn bedraagt 5 jaar en afwisselend is het een man of een vrouw die het ambtsketen met (houten) hoefijzer mag dragen.

Donkerbroek bezit zowaar nog een overblijfsel uit de ijstijd: een reusachtige kei van maar liefst 9000 kilo! Het 'gevaarte' bevindt zich bij het sanitairgebouw. Het is de moeite waard kennis te nemen van de erop aangebrachte tekst.

Ach, en dan zijn er natuurlijk nog de twee kunstwerken die Donkerbroek rijk is. Tegenover 't Witte Huis staat het beeld van de "klokkeluid". Het herinnert aan een gebeurtenis uit 1749. Ook hier staat op een paneel welke gebeurtenis dat was. Het tweede staat aan de Herenweg en is gemaakt in opdracht van de oudejaarsploeg. Enfin, u begrijpt dat het in Donkerbroek heel wat te beleven valt. U bent dan ook van harte welkom. Maak eens kennis met ons geliefde dorp.

achtergrond

Brandstof

Verkrijgbaarheid flessengas, brandstof en assistentie bij pech

Langs de Turfroute bevindt zich een aantal adressen waar u flessengas kunt krijgen. De adressen zijn hieronder aangegeven. Voor motorbrandstof bent u aangewezen op de reguliere pompstations aan doorgaande wegen en in dorpen. We raden u aan om de tank vol te gooien voordat u de Turfroute op vaart. Aan de Turfroute zelf zijn geen tankstations aan het water. Voor (nood)reparaties kunt u in een aantal gevallen terecht bij de lokale garagebedrijven.

Flessengas

Appelscha

Karsten Boot & Caravan
Vaart Noordzijde 111, tel. 0516-432923

Donkerbroek

Café De Vosseheer
Vosseheer 4, tel. 0516-491985

Gorredijk

Fa. H.J. Poortman
Badweg 40, tel. 0513-466003

Oldeberkoop

Fa. A. de Jong & zn
Wolvegasterweg 1, tel. 0516-451261

Oosterwolde

ENORM Wieberdink
Molenweg 7, tel. 0516-512394

Wijnjewoude

Merkus Agri-dier & tuin
Klein Groningen 15, tel. 0516-480500

Motorstoring?

In een aantal gevallen kunt u terecht bij plaatselijke garages, zoals:

Appelscha

Karsten Boot & Caravan
Vaart Noordzijde 111, tel. 0516-432923

Donkerbroek

Autobedrijf Verlaan
Herenweg 30, tel. 0516-491266

Wijnjewoude

J.W. Autoschade
Compagnonsfeart 73a, tel. 0516-481712

Autobedrijf De Vries
Klein Groningen 22, tel. 0516-491277

Vraagt u anders even aan de (dienstdoende) havenmeester, sluis- of brugwachter.

Motorbrandstof

Kan bij plaatselijke pompstations worden verkregen (zie onderstaand schema). Bij diverse lokaties is het gebruik van een jerrycan noodzakelijk i.v.m. de afstand vanaf het water.

Plaats	Adres	Benzine	Diesel	Jerrycan	Locatie
Akkrum	Ljouwerterdyk 37				Jachtwerf
Akkrum	Polsleatwei 11				De Jong Watersport
Appelscha	Vaart NZ 9				Gar. Hessels
Blokszyl	Steenw. Weg 1				
Diever	Rijksweg 1				
Donkerbroek	Balkweg 1b				Q8 station
Giethoorn	Beulakerweg 137				
Gorredijk	Wetterkant 2				
Haskerdijken	Tolvepaed 18				Jachthaven
Heerenveen	Wetterwille 35				Jachthaven
Hoogersmilde	Rijksweg 152 A				
Hoogersmilde	Rijksweg 171				
Kuinre	Burchtstraat 9				
Kuinre	De Schans 27				
Meppel	Steenwijkerstraatweg				Jachthaven
Meppel	Zomerdijk 27/A				Jachthaven
Meppel	Zomerdijk 28				Jachthaven
Langelille	Lemsterweg 20				Jachthaven de Driesprong
Wijnjewoude	N381				Kl. Groningen
Zwartsluis	Oude Diep 5				Jachthaven

Fietsenverhuur

Appelscha

Rikus Kramer
Boerestreek 12, tel. 0516-431607

Gorredijk

On Tour tweewielers
De Kromten 12, tel. 0513-461827

Oldeberkoop

'Harmke'
Oosterwoldseweg 11, tel. 0516-451528

Oosterwolde

Profil, Brinkstraat 4, tel. 0516-512466

Evenementen

langs de Turfroute

nieuw

Informatie over evenementen vindt u bij de VVV kantoren, de Tourist Info vestigingen en foldersteunpunten. De adressen zijn elders in dit blad weergegeven. Ook regionale kranten geven hierover veel informatie.

Markten

Op deze pagina slechts een kleine greep uit de talloze activiteiten in de regio. Uitgebreide informatie staat op lijsten die bij aanlegplaatsen zijn opgehangen. En verder op de websites:

www.oldeberkoop.nl

www.appelscha.nl

www.grootgelijksaargorredijk.nl

Hier vindt u alle informatie over vrije tijd, cultuur, kunst etc.

Enkele meerdaagse evenementen, die voor de regio prominent naar voren komen vatten we hiernaast in een aantal kaders voor u samen.

Oldeberkoop	Voorjaarsfair	17 t/m 20 mei, 10.00 - 18.00 uur
Oldeberkoop	Jaarmarkt (Berkoper markt)	25 juli, 14.00 - 20.00 uur
Oldeberkoop	Streekmarkt	elke eerste zaterdag van de maand
Appelscha	Braderie langs de vaart	26 juli, 2, 9 en 16 augustus
Appelscha	Kamelenmarkt	iedere zaterdag t/m oktober
Appelscha	Streekmarkt	mei-oktober op zondag
Makkinga	Vlomarkt	elke laatste zaterdag van de maand
Gorredijk	Weekmarkt	elke woensdagmiddag
Heerenveen	Schotermarkt	28 juni
Heerenveen	Weekmarkt	elke zaterdag
Oosterwolde	Avondmarkt	1 juni

Tsjerkepaad 2012

Meer dan 250 kerken open elke zaterdagmiddag van 2 juni t/m 10 september 2011

Friesland heeft een groot aantal prachtige kerken en kerkjes (ruim 250). Ook in elk dorp dat u varend passeert op de Turfroute is er wel een. Deze kerken zijn op zondag open voor het bijwonen van de kerkdiensten. Enige jaren geleden is in Friesland het initiatief genomen om deze kerken in de zomermaanden ook open te stellen op de zaterdagmiddagen voor bezichtiging en bezinning. Dat is een enorm succes gebleken. Meer dan 250 kerken doen mee en 40.000 bezoekers konden ontvangen worden. In de kerken wordt u gastvrij ontvangen en er worden allerlei activiteiten georganiseerd (rondleidingen, muziek, tentoonstellingen etc. etc.). Wilt u weten welke kerken open zijn langs de Turfroute kijk dan op de website www.tsjerkepaad.nl.

Bij de VVV's en de Tip's is een brochure en een gids verkrijgbaar.

Bijzondere evenementen

Friesland	'Tsjerkepaad', meerdere locaties <i>ruim 270 kerken staan open voor bezichtiging</i> Zie ook www.tsjerkepaad.nl	2 juni tot 10 september
Oldeberkoop	Kunst en kijkroute 'Open Stal' <i>Thema 2011: "Taal en Tekenen"</i>	28 juli t/m 26 augustus
Oldeberkoop	'Muziek op stapel, stapel op muziek' zie www.muzeekopstapel.nl <i>Muziek in de kerk van Oldeberkoop</i>	
Nijeberkoop	Legervoertuigenweekend	8-10 juni
Gorredijk	Muziek in Gorredijk	elke vrijdag, 12.00 - 18.00 uur
Heerenveen	Multi culti festival (gemeenteplein)	zaterdag 2 juni
Heerenveen	Shantyfestival	zaterdag 25 augustus
Appelscha	Openluchtconcert 'De Kast'	14 juli
Appelscha	Dolle nacht	18 augustus

Sportieve evenementen

Oldeberkoop	Ringrijderij	9 augustus, 19.00 uur
Oldeberkoop	Berkoper wandeldag	24 juni, 08.30 uur
Gorredijk	VMC tocht	1 september
Gorredijk	Fietstocht (Goarretocht)	2 september
Appelscha	Fietsvierdaagse	14 t/m 17 augustus
Appelscha	Gebr. Stroetinga Classic, Boerestreek	10 juni
Appelscha	Bosbergomloop, <i>wieler- en skeeler-evenement</i>	5 augustus